

OSVOBODILNA FRONTA

OSREDNJI ORGAN OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA

Leto I Št. 2

V začetku decembra 1941

Cena 1 L 30pf

Praznik Prešernovega rojstva

Še nikdar ni slovenski narod praznoval rojstne obletnice svojega genija v taki nesreči in grozi, kakor jo bo obhajal živeči rod 3. decembra letošnjega leta. Suovo podjarmljen, razkosan med tri državne zveri, nečloveško razseljevan, tepen, ponizan, telesno mučen in pobijan bo doživel praznik svojega duha. Da bi ga doživel zavestno! Da bi se mi in vsi naši: v izseljeniških taboriščih, v koncentracijskih taboriščih, v ujetništvu, vsi preganjani in trpinčeni in tisti, ki kot bedni, a sveti nam talci v rokah pobesnelih tujcev čakajo na nasilno smrt, da bi se vsi spomnili te obletnice z razsvetljeno, s pravo mislijo na Prešernovega duha. Dal bo njim in nam moč in voljo vse prenesti s trdno zavestjo o velikem in vrednem smotru.

Več kot sto let spremljajo usodo našega naroda njegovi stih. Celo stoletje se srca naših domoljubov ob njih ogrevajo za slovensko stvar. Sto let že pijemo iz njih poleg žalosti nad usodo slovenstva — vero v bodočnost, upanje in svetlo zavest. Sto let je Prešernov duh z nami, in vendar se nam danes zdi, da nam ni bil še nikoli bolj potreben, drag in važen kakor zdaj, da nam še nikoli ni bil bližji ter da nam ni še nikoli govoril tako odločilno in tako smerodavno.

Dan za dnem se v teh časih slovenski človek zateka k njegovi misli, k njegovi veri in k njegovemu preroštvu. Ponavljamo si njegove blage stih: „Vremena bodo Kranjcem se zjasnile, jim milši zvezde kakor zdaj sijale“. Ponavljamo si njegove svečane in velike besede: Največ sveta otrokom sliši Slave...“ In vedno glasneje in siloviteje si govorimo stih: „Otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo...“ Toda ali pojмимо njegove besede prav in do kraja? Ali sprejemamo res njegovega duha, ali čutimo njegovo važnost za današnjo uro, za ta odločilni in usodni dan naše zgodovine, če iščemo samo utehe za današnjo resničnost v teh znamenitih zagotovilih?

Prešeren ne bi bil, kar je, in zvezda njegove svetle osebnosti ne bi bila večna vodnica temu narodu, če nam ne bi bil zapustil še drago-

cenejših napotkov od teh gesel, obljub in pozivov, če nam ne bi bil ostavil svoje vere v velika in nepremakljiva načela življenja, ki nam tudi na tem velikem prelomu jasno kažejo edino pravo in rešilno smer.

Ne pozabimo jih, zaklenimo si jih v srca in jih dobro razberimo! Danes to storimo laže, zakaj nesreča in bližina usode sta nam odprli oči.

Utemeljujoč smisel naše narodne bitnosti je pisal Prešeren Vrazu: „Sicer sem pa misli: pustimo vse, kar je zraslo, do žetve, da bo Gospod (to Pan) na sodnji dan mogel ločiti dobro od slabega“. Ta njegov zagovor slovenstva je najgloblji odgovor na vprašanje po upravičenosti naroda in vsega usodno nastalega. Velik in preprost je, kakor so preprosti in veliki temeljni zakoni. Zapomnimo si ga, dal nam bo trdnosti in vere v vesoljno pravico do življenja in do prostora na soncu. A še drugo njegovo izjavo si priključimo v spomin. Vplel jo je v svojo „Zdravljico“, ki jo je zapel ob novini pred sedem in devetdesetimi leti:

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan
ko, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Če je prva njegova izjava preprosta in velika kot naraven zakon, kje živi misel, narodna misel, ki bi bila bolj človeška in blažja od te? Ozrmo se v življenje! Iščimo jo po

O nalogah naših terenskih odborov

Zakaj je OF tako enotno gibanje kljub svetovnonazorskim in političnim razlikam svojih pripadnikov?

Prvič zato, ker temelji na globokem in nespremenljivem spoznanju, da se Slovenci samo enotni lahko upremo nasilju fašističnih zatiralcev, da si bomo mogli zgolj enotni priboriti svobodo.

Drugič zaradi tega, ker razpolaga z mogočno organizacijo svojih terenskih odborov.

Spoznanje, da je slovenska narodna enotnost življenski pogoj za

površju zemeljske oble! Sledimo zvezdi Prešernovega duha preko prostranstev mogočne in izmučene Evrope! Kje bo obstala blagovestna zvezda vodnica? Ali ne daleč na vzhodu, nad zemljo, v kateri je osemdeset narodov živelo brez „prepira“, da je bil „vsak rojak prost“ in vsak izmed njih drugemu samo sosed, ne vrag? Ali ne bo naša svetla zvezda obstala nad zemljo, v kateri edini je bil oni naravni zakon o pravici do življenja uresničen, in nad zemljo, v kateri nikakor ne slučajno v poslednjem blaznem boju krvavi in omaguje nasilno divjaštvo, ki je tolikokrat nečloveško pogazilo in razžalilo ravno ta nedotakljivi naravni zakon visoke človečanske zavesti?

Sledimo naši zvezdi vodnici vsi, ki preživljamo bolečino teh dni doma, v taboriščih in ječah, v izgnanstvu in v gorah ter gozdovih! Pokazala nam bo zemljo, iz katere je prerojen izšel Prešernov sen o sinovih „Slave, ki naj si sežejo v roke“, dala nam bo tolažbe in visokega duha in vere, da od tam prihaja rešitev nam in vsu brezbožno ranjenemu in izmučenemu človeštvu. Razodelo se nam bo, da je tam na vzhodu zagorela zarja Prešernovega narodnega in človečanskega sna o svobodi in bratstvu, ki mu moramo s spoznanjem, priznavanjem in žrtvovanjem služiti! Vedimo, da samo s to svojo službo vršimo Prešernovo oporoko. Preprijimo se s čudovito zavestjo, da smo šele s to mislijo v srcu resnično in dokončno eno s svojim narodnim genijem in da je v tej misli, ki črpa svojo moč v ruskem junaštvu, živ in svetel pričujoč v nas On.

uspešno osvobodilno borbo, je idejna in moralna podlaga Osvobodilne fronte. Terenski odbori OF pa predstavljajo danes že utelešeno enotnost našega naroda.

Brez terenskih odborov OF — in sicer brez dobro in pravilno delujočih terenskih odborov — si osvobodilne akcije niti zamisliti ne bi mogli.

Kaj je naloga naših terenskih odborov?

Terenski odbori morajo zajeti vse Slovence na svojem terenu. Danes nikakor ni več dovolj, če imamo v

neki tovarni, v nekem uradu, v neki vasi ali v nekem svobodnem poklicu samo ožje število aktivistov in funkcionarjev OF. Tako delovno jedro aktivistov in funkcionarjev je seveda prav povsod potrebno in predstavlja v vsaki tovarni in vasi, v vsakem uradu, šoli, ustanovi in svobodnem poklicu — temeljno gibalno, motor za množično delo OE. Toda sam motor še ne zadostuje. V terenskem odboru OF morajo sodelovati vsi pošteni Slovenci z dotičnega terena. Terenski odbor OF torej ni odbor izbranecv, temveč je množični odbor, ki sicer ima in nujno mora imeti svoje funkcionarje, ki se pa hkrati razteza na vse poštene Slovence v svoji tovarni ali vasi, svojemu uradu... ki priteguje torej vse Slovence s svojega terena k zavestnemu in požrtvovalnemu sodelovanju v OF. Terenski odbor, ki se omejuje zgolj na aktiviste OF, je potemtakem slab odbor. Dober odbor je zgolj tisti odbor, ki je postal množični odbor, ki je razgibal in organiziral ves svoj teren.

V organizacijskem pogledu je torej temeljna naloga naših terenskih odborov, da postanejo in ostanejo — množični odbori. Tisti terenski odbori, ki so še ozki, morajo stremeti, da zajamejo ves svoj teren in da se razvijejo v množične odbore.

Namen Osvobodilne fronte ni, da Slovence organizira zavoljo organiziranja ali pa za voljo organizacijske koristi te ali one skupine oziroma struje. Namen Osvobodilne fronte je, da Slovence organizira za osvobodilno — borbo. Iz tega pa sledi, da je osrednja naloga naših terenskih odborov, naloga torej, ki določa vse naše organizacijske in politične ukrepe — akcijska naloga. Terenski odbori morajo potemtakem vršiti naslednje delo:

1. Pobirati narodni davek; 2. agitirati in pobirati za posojilo svobode; 3. pobirati prispevke za Osvobodilni fond; 4. zbirati prostovoljce za slovenske narodno osvobodilne partizanske oddelke; 5. nabirati zimske potrebščine za partizane; 6. organizirati oddelke Narodne zaščite; 7. organizirati in izvajati množično pasivno rezistenco in množično sabotažo po tovarnah, uradih, ustanovah itd.; 8. moralno in dejansko podpirati vsa specialna sabotažna dejanja in vse specialne oborožene akcije; 9. nuditi iz svoje srede dobre borbe za specialne sabotažne skupine.

Naša slovenska izkušnja nam dokazuje, da zahteva neposredna oborožena borba proti zatiralcem našega naroda istočasno intenzivno in množično politično delo, ki krepi slovensko narodno hrbtenico, utrjuje slovensko narodno zavest, enotnost in disciplino, razbija poskuse narodnih izdajalcev in notranjih sovražnikov slovenskega naroda ter ustvarja močno množično zaledje oboroženi slovenski vojski. Iz tega pa sledi, da so osnovne politične naloge naših terenskih odborov te: 1. brezobzirno razgaliti pred slovenskimi narodnimi množicami narodne izdajalce in notranje sovražnike sloven-

skega naroda, 2. čuječe zasledovati poskuse notranjih sovražnikov, da dobijo oporo na terenu, take poskuse izpodrezati in jih v kali zatirati, imena, zveze, dejanja in namen storilcev nemudoma sporočiti nadrejenemu odboru OF, če je to mogoče, jih javiti tudi neposredno organom obveščevalne službe OF, 3. neusmiljeno razbijati zakrknjene poskuse skupinskega separatizma ter razkriti pred Slovenci svojega terena njegove nacionalno škodljive strankarske in osebne pobude, pri tem strogo razlikovati zakrknjene grešnike od zavednih, narodno nezrelih ali nezavednih ljudi, ki jih je s prepričevanjem mogoče popraviti, 4. z vsem ognjem kovati borbena tovarštvo in medsebojno človeško zblizanje poštenih Slovencev, izogibati se ideološkemu in nazorskemu dlakocepstvu, odstranjevati spore in njihove vzroke, enotnost OF, narodno zavest in disciplino gojiti ter varovati, ko zenico svojega očesa, 5. intenzivno obveščati Slovence svojega terena o položaju na fronti, o porazih sovražnika, o dejanjih slovenske oborožene pesti, o oboroženi akciji narodov Jugosla-

vije, o herojski borbi sovjetskih armad, o skupnem boju vsega demokratičnega sveta, 6. bojevati se proti malodušju, kjerkoli se pojavi, ostro nastopati proti izmišljenim vestem o porazih partizanov, prepričljivo pobijati kapitulantske „teorije“, da je za akcijo „še prezgodaj“ itd., 7. dvigati narodno zavest in množičnega duha odpora na slehernem koraku, ostro žigosati vsak izraz sožitja s okupatorji (hoja slovenskih deklet z Italjani, posecanje italjanskih filmov in gledaliških predstav, poslušanje italjanske godbe, gledanje italjanskih parad, stopanje v fašistične in italjanske organizacije, 8. dvigati avtoriteto OF, SNOO in Izvršnega odbora OF, 9. zasejati in gojiti vsepovsod idejo sloge in enotnosti slovanskih narodov pod vodstvom velikega ruskega naroda.

Da bodo naši terenski odbori svoje organizacijske, akcijske in politične naloge lahko izpolnjevali uspešno in z zadostnim ugledom, mora porasti njihova — samozavest. Že danes se morajo čutiti in nastopati kot elementi naše suverene narodne oblasti — čeprav trenutno še pod okupatorsko peto.

Varujmo enotnost slovenskega naroda

Najusodnejšo in zgodovinsko najpomembnejšo dobo preživlja slovenski narod. Samo eno je danes vprašanje, ki je postavljeno vsem Slovincem — ali se združimo in osvobodimo, ali se vdamo in umremo? Ali v svobodo ali v smrt? Nikdar v zgodovini slovenskega naroda nismo bili postavljeni pred važnejše odločitve kot danes.

Slovenski narod je pokazal, da je do konca odločen, da si pribori svojo svobodo. Kot zrel narod je pripravljen doprinesiti za svojo osvoboditev največje žrtve. Ves slovenski narod ima danes en skupen politični cilj — osvoboditev in združitve vseh Slovencev. Zato je osvobodilno gibanje postavilo kot prvo in največjo dolžnost vsakega Slovenca — enotnost.

Enotnost vseh pozitivnih slovenskih sil je danes prva in glavna zapoved za vse. Kdor se tej enotnosti ne priključi, ta izdaja slovenske koristi. Kdor slovensko enotnost cepi, ta pomaga našim zakletim sovražnikom, ki nas pobijajo in uničujejo naše imetje. Tak pomaga uresničevati cilje nemškega in italijanskega fašizma, ki so jih že javno pokazali z dejanji — razbiti enotnost Slovencev in jih nato kos za kosom uničiti.

Bodimo trdno združeni: to nam kažejo vzgledi vseh ostalih podjarmljenih evropskih narodov. Tipoznajo za vse vrste oportunistov od Kvislinga in Degrella do Lavala in Nedića samo en izraz — izdajalec.

Bodimo enotni: to je zadnji ukaz vseh tistih slovenskih junakov, ki umirajo pod sovražnikovim krogelami. To je zapoved vseh, ki trpe in umirajo po ječah. To je naročilo vseh Slovencev, ki preganjani in obubožani trpe razkropljeni širom Evrope.

Bodimo složni — tako nam veljavajo grobovi vseh tistih slovenskih fantov, iz Koroške in Primorske, ki so

padli za tujo stvar. Maščujte nas in odrešite za užnjeno našo zemljo. Samo v popolni slogi za skupen cilj bo slovenski narod dovolj močan, da osvobodi vse dele potlačene slovenske zemlje!

Bodimo združeni — to nam ukazuje nauk iz naše zgodovine. Tuji gospodarji so nam vladali, ker smo se pustili cepiti in razdvajati. Zato varujmo v teh zgodovinskih dneh našo enotnost z brezobzirno odločnostjo. Preprečimo v kali zločinsko delo tistih, ki bi hoteli slovensko enotnost razbijati.

Bodimo enotni kot en sam mož. Med prve naloge terenskih odborov Osvobodilne fronte spada boj proti lažem, ki jih trosijo med slovensko ljudstvo brezvestni politični pomagači okupatorjev. Na jeziku imajo skrb za naše žrtve, gre jim v resnici le za to, da bi spet prišli do oblasti. To so eni in isti ljudje, ki so govorili prazne besede o avtonomiji ali državotvornosti, pa so ob prvi ugodni priliki zavrgli vsak program samo, da so prišli do oblasti. In niso imeli predsodkov ali sodelujejo s framašonom ali fašistom!

Varujmo enotnost našega osvobodilnega gibanja za vsako ceno! Kdor skuša to enotnost razdirati z lažmi in predsodki pomaga samo našim skupnim sovražnikom. Zato je njihovo delo izdajalsko in slovenski narod ne bo delal razlike med njimi in tujimi zatiralci.

Največ sveta otrokom sliši Slave!
Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosti voljo vero in postave.

Ak pa naklonijo nam smrt bogovi
manj strašna noč je v črne zemlje krili,
ko so pod svetlim soncem sužni dnovi!

(Prešeren, „Uvod h Krstu pri Savici“)

Dogradimo Narodno zaščito!

Partizanska četa okraja N. je bila na pohodu. Spotoma je imela dva spopada z okupatorskimi četami, ki so jo skušale obkoliti in uničiti. Vendar je četa z nenadnim napadom na okupatorski oddelek preprečila obkolitev, zmedla fašistične komandante, se prebila skozi nastopajoči obroč sovražnikovih čet in se z dolgim, tveganim in težavnim maršem popolnoma izvila iz okraja, kjer se je bilo proti njej osredotočila obilica okupatorskega vojaštva. Izčrpana, prezeblja in lačna je četa dospela do vasi, kjer obstoja in deluje vzorna skupina Narodne zaščite. Komandant skupine N. Z. je prevzel skrb za nastavitvev in prehrano partizanske čete. Porazdelil je partizane po kmetijah v sorazmerju z njihovo imovitostjo. Nato je sklical zaščitnike, jim obrazložil položaj in pokazal potrebo, da čuvajo partizane pred vsakršnim presenečenjem in jim tako zagotovijo nekaj dni popolnega počitka. Zaščitniki so zato sklenili, da bodo oni stražili vas in razpošiljali oglednike in patrolje — dokler bodo partizani v njihovi vasi. Tako so tudi storili. Komandant N. Z. je poleg tega mobiliziral vso vas za pomoč partizanom: ženske so prale in krpale perilo, čevljar je popravljajl čevlje itd. Partizani so bili v nekaj dneh spet sposobni za boj.

Ta primer, vzeti iz naše partizanske resničnosti, nam nazorno kaže, kako velikega pomena za partizane je organizacija Narodne zaščite. Če bi temu dodali primere, ko je N. Z. sodelovala v partizanskih akcijah, dala partizanskim četam oprišča, vodnike in vsakršno pomoč, nam bo jasno, da je Narodna zaščita kot rezervna armada partizanov sposobna podesetoriti uspehe naših partizanskih čet.

Toda to ni vse. Tudi brez neposrednega sodelovanja s partizani lahko postane in mora postati Narodna zaščita v boju za našo narodno osvoboditev — činitelj prve vrste.

Kaj bo pomenilo za naš naredni boj zoper tuje zatiralce dejstvo, da je vsak Slovenec, sposoben nositi orožje vključen v tako vsenarodno oboroženo organizacijo — si je lahko misliti. Poleg partizanskih čet, bodo imeli okupatorji odtlej opraviti s povsod prisotnim, številčno močnim sovražnikom delujočim v naštetih skupinah, ki mu bodo dan za dnem dezorganizirale in uničevale ves njegov vojaški, vojno-gospodarski in upravni aparat. Njegovi odkriti in prikriti agentje bodo padali drug za drugim, njegove zaloge živil in kreme bodo gorele... železniški promet bo skrajno otežkočen, ker bodo nevidne roke neprestano poškodovale signalne in premikalne naprave... motorizirani promet bo nemogoč, ker bodo ceste na naštetih krajih zasute, prekopane, natrpane z bruni i. t. d.

Tako težko prizadetemu sovražniku bodo naše partizanske čete

nepriumno lažje prišle do živega. Postal bo neokreten kot posadka v trdnjavi, ki oblega ves narod.

Kako naj dosežemo tako stopnjo vojaške organiziranosti slovenskega naroda?

1. Vse organizacije O. F. marajo smatrati za eno svojih prvih nalog, da se na njihovem terenu (vasi, tovarni podjetju, uradu, šoli, poklicu, športnem klubu) ustanovi skupina Narodne zaščite.

2. Zavedati se moramo, da mnogo če ne vse, zavisi od tovariša, ki ga določimo za komandanta skupine Narodne zaščite. Zato določimo za to delo naše najboljše aktiviste. Pri

tem pa ne jemljimo v poštev toliko politično in vojaško izobrazbo, kolikor odločnost, pogum, razsodnost in povezanost z ljudstvom.

3. Vsaka že formirana skupina N. Z. naj nemudoma prične z akcijami, s tem bo pokazala smiselnost svojega obstoja in pritegnila vse ostale borbene sovaščane ali sodelavce, dala bo primer in pobudo za ustanavljanje novih skupin N. Z. v sosednjih krajih ali podjetjih.

Če bomo tako ravnali, bomo v doglednem času dosegli, da bomo Slovenci pomemben vojaški faktor. Krepko bomo sodelovali o nadaljnem poteku in izidu vojne, v kateri gre med drugim tudi za naš lastni narodni obstoj.

Izjava Izvršnega odbora Osvobodilne fronte slovenskega naroda

Zavedajoč se, da je zaradi prebujenja slovenskih sil doživela odkrita italofilska propaganda med Slovenci popoln polom, so narodni izdajalci in notranji sovražniki slovenskega naroda ubrali nova pota: po nalogu fašističnih zatiralcev bi Slovence radi razcepili na tiste, ki so „za Moskvo“, in one, ki so „za London“: o Osvobodilni fronti lažejo, da je „ekspozitura Moskve“.

Glede na te najnovejše intrige notranjih sovražnikov slovenskega naroda ugotavlja Izvršni odbor Osvobodilne fronte:

1. Osvobodilna fronta ni niti ekspozitura Moskve, niti ekspozitura Londona, temveč je iz najglobljih slovenskih narodnih potreb vzraslo vsenarodno slovensko osvobodilno gibanje.

2. Kot osvobodilno gibanje slovenskega naroda je Osvobodilna fronta naravni sodelavec vseh zaveznikov v boju proti nacizmu in fašizmu: Rusije, Velike Britanije, Združenih Držav Severne Amerike.

3. Zvesta svojemu načelu, da bo vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, reševala pristna demokracija, in v skladu s slovesnimi izjavami treh vodilnih državnikov svobodoljubnega človeštva Churchilla, Roosevelta in Stalina, da so bodoča notranja ureditev in zunanji odnosi zadeva samoodločbe slehernega naroda — se Osvobodilna fronta danes bavi zgolj z neposrednimi vprašanji osvoboditve svojega naroda in slovenskega sodelovanja v skupni zavezniški vojaški in politični akciji proti nacizmu in fašizmu.

4. Poizkus cepiti Slovence na tiste, ki so „za London“ in na one, ki so „za Moskvo“, je spričo popolnega — tako z londonske in vašingtonske kakor z moskovske strani povdarjenega — soglasja in sodelovanja med vsemi tremi velikimi demokracijami v diametralnem nasprotju s pobudami Londona, Vašingtona in Moskve.

5. Nasprotovanje slovenskemu partizanstvu in slovenski oboroženi akciji je v popolnem nesoglasju z dvema oficialnima Churchillovima izjavama o slovenskem odporu in s poročili londonskega radia o slovenskih partizanih.

6. Glede na vse to je jasno ko beli dan, da poslednji pamfleti proti Osvobodilni fronti nimajo ničesar skupnega z željami in navodili Velike Britanije, da pa so naročeni v Rimu in Berlinu kot eden izmed številnih fašističnih ukrepov, ki jih podvzemajo okupatorji med podjarmljenimi narodi spričo težkega položaja nemške armade na vzhodu in spričo najnovejše angleške ofenzive v Afriki. Tak jasen sklep na podlagi politične razvidnosti potrjujejo tudi neposredna dognanja obveščevalne službe OF, ki jih bomo objavili v primernem trenutku.

7. Notranji sovražniki slovenskega naroda in hlapci fašističnega Rima bi radi po vzgledu Nedića in njegovih tolp zanetili med Slovenci bratomorni boj, da bi tako olajšali položaj fašističnih okupatorjev v naši deželi. Ni slučaj, da so njihovi pamfleti izšli prav tedaj, ko se Slovenci na poziv OF pripravljajo na proslavo 1. decembra, državnega praznika Jugoslavije.

8. Enotnost slovenskega naroda, vtelesenega v mogočni organizaciji terenskih odborov OF, je danes že tako trdna, da je intrige narodnih izdajalcev, notranjih sovražnikov slovenskega naroda in političnih pustolovcev ali konjunkturistov prav nič ne morejo razmajati.

Vsi svobodoljubni in pošteni Slovenci — pa naj bomo v ožjem notranjepolitičnem in zunanjepolitičnem pogledu tako ali drugače usmerjeni — se zavedamo, da je naša neomajna narodna enotnost v teh najusodnejših časih naše narodne zgodovine miselni, moralni in dejanski pogoj za našo narodno osvoboditev.

Konec novembra 1941.

IZVRŠNI ODBOR.

Sobratom v premislek

V zadnji povojni dobi je eden slovenskih duhovnikov napisal črtico „Begunci“. V njej primerja trpljenje našega naroda s trpljenjem Izraelcev, ki so v pregnanstvu posedali ob rekah babilonskih in jokali. A kadar so jim tujci rekli, naj zapojejo katero svojih pesmi sionskih, so jim odgovorili: „Kako bi naj-peli pesem Gospodovo v tuji deželi?“ — In mi, kako naj pojemo mi?

„Domovi naši so razdejani, razrušene so razvaline, pogorišča najžalostnejša. Vinogradi naši, radost nam in naš ponos, razkopani, razgrizeni od steklih psov, lajajočih, tulečih šrapnelov. Oljke, miru značilke, tihe, ponižne naše krotkosti znamenja, požgane, s koreninami izkopane. Polja od konjskih kopit pomandrana, za leta in leta pomorjena. Uničeno je vse delo naših rok, iz naših žuljev, iz naše moči, iz naše krvi porojeno... Le morje poje še večni svoj spev. O čem zdaj pač peva? O naši bedi, o našem trpljenju, o beganju našem po svetu nemilem? Le gore še naše stoje, še bolj onemele, groznejše še okostenele. Strme na razdejanja grozo pod sabo, krog sebe. Srde se v trdem svojem osrčju: „Človek je to storil, po božji podobi ustvarjen? Človek, ovenčan in kronan z razumom? Človek s srcem čutečim oblagodarjen in blagoslovljen? Je li mogoče? Kako je to strašno mogoče?“

Tem besedam našega sobrata nimamo kaj pridejati. Čas, ki ga preživljamo, je podoben času pred dobri dvajsetimi leti. V teku par desetletij padajo že v drugič usodepolni udarci na naš tako silno preizkušeni narod. Nikar ne zapirajmo oči, da ne bi videli kam drvimo.

Ravnanje in mišljenje naših sokristjanov nas silí, da v pripravah za slovensko narodno osvobodjenje izrazimo ravno tako jasno svoje misli in nakažemo svoja dejanja. Danes je prišel trenutek, da povdarimo pomembnost časa, v katerem živimo, in naloge, ki jih čas stavi posebno na nas duhovnike. Danes je prišel trenutek, da se osvobodimo škodljivih družabnih vplivov in preračunanih političnih prijateljev ter se naslonimo na svoje lastne sile, ki jih črpamo neposredno iz krščanstva in svoje osebne moči. Z vsemi čutili čutimo, kako se pripravlja veliko in dosledno osvobodjenje slovenskega naroda. S svojimi lastnimi očmi zaznavamo, kako stari svet neogibno tone v nepovrat in kako se odpirajo široki razgledi na popolnoma novi svet.

Naša krščanska in narodna naloga je v tem trenutku sledeča:

Danes ko trpi vse slovenstvo in se v očiščujočem trpljenju povezuje v novo, trdnjšo narodno enoto, moramo duhovniki izvršiti obračun nad svojim neposredno preteklim življenjem, ko smo se vdinjali političnim silam in strankam. Ravno duhovnikom kot najvidnejšim nosilcem verskih vrednot pripada danes najvažnejša naloga v slovenskem obračunu s preteklostjo. Kaj moramo storiti?

Ko gre za ustvarjanje novega slovenskega življenja, moramo jasno in nedvoumno oddvojiti krščanstvo od starega sveta in prepričati istovetenje dosedanjega družabnega reda s katoliškimi silami.

Opozoriti moramo svoje sobrate in vernike, ki se hote ali nehote kot katoličani ponovno postavljajo v službo reakcije, da je to njihovo početje v ostrem nasprotju z določili Cerkve, ki na vprašanja izvenverskega značaja ne daje nobenih enoumih in obveznih odgovorov. V vseh območjih torej, ki se tičejo verskega ali moralnega življenja, se torej katoličani smejo odločati po svojih družabnih in zgodovinskih vidikih. To se pravi, da na teh poljih ne more noben vernik, kaj šele duhovnik dati odgovor v imenu krščanstva ter zahtevati zanj kakršno koli obveznost.

Opozoriti moramo na to, da tako mišljenje nujno vodi do razrednega boja v Sloveniji. Svoje sobrate hočemo opozoriti na to, da se nekateri katoličani pripravljajo na najbrutalnejšo borbo proti tistim katoličanom, ki se z njimi ne strinjajo v reakcionarnem mišljenju. Na obzorju se dviga velika nevarnost za krščanstvo na slovenskem, nevarnost, proti kateri dvigamo svoj glas. Še je čas, da se duhovniki ločimo od prijateljev, katerih šanse nujno propadajo, še je čas, da se duhovniki naslonimo na svoje ljudstvo in ga skozi največje trpljenje v zgodovini spremljamo do njegove zmage.

Kaj smo Slovenci dolžni sebi in svojim zaveznikom

Preteklost Slovincem ni bila naklonjena. Slovenci smo bili glavno dobo svoje zgodovine sužnji. Pa še kratko dobo preteklih dvajsetih let smo le okrnjeni uživali svobodo.

Svetovni dogodki so kazali, da malim narodom ne bo več mogoče življenje in da jih bo XX. stoletje zbrisalo s svetovne pozornice.

Tedaj pa je nastopila nova sila — Rusija — v kateri smo preje le slutili novega človeka in upali, da nam bo prerोजना pokazala novo pot k reševanju mednarodnih problemov. Pogledi Sovjetske zveze na usodo malih narodov in pa dejstvo, da je vse družbene reforme v lastnem okvirju izvedla ob popolni ohranitvi narodnih individualnosti so nam jamstvo, da narod v Sovjetski Zvezi pomeni več kakor kjer koli drugod.. Dokazuje pa nam, da je narod živ element, ki more samo kot celota in svoboden zaživeti tisto družbeno življenje, ki odgovarja dostojanstvu človeka.

Ko je Sovjetska Rusija nastopila z orožjem proti hitlerizmu in fašizmu, ni prevzela samo obrambo svojih narodov in svojega reda, temveč brani pravico in prinaša svobodo vsem narodom ki jih je poteptala sila ali zvižaja fašističnih osvajalcev. S tem svojim dejanjem stopa Sovjetska Zveza v nov odnos do vseh malih in

Zavedajmo se, da bo krščanski pokret zaustavil samo pokret, ki bo idejno, organizacijsko in osebnostno močnejši od njega. Zato moramo sedanjemu človeku podati večni Kristusov nauk v novem slogu, v novi življenski obliki. Iz sebe moramo izklesati dobre pastirje, v katerih bo človek sedanjosti mogel videti živega Kristusa, ki ni metal kamenja na tiste, ki so zablodili, ampak je pustil 99 pravičnih ter šel iskat izgubljeno ovco. Nikdar ne ponavljamo napak preteklosti, da bi se borili proti tistim idejam, za katere se bodo v najkrajšem času borili tisti, ki bodo za nami prišli. Ali ne bi bilo pametno, če bi bili mi enkrat vsaj za nekaj desetletij spredaj, ne pa — zadaj. Ali ne bi bilo v neprimerno večjo čast Cerkve in korist dušam, če bi zgodovina o našem delu lahko pisala, da smo se v tej najtežji uri, ki jo narod preživlja, prav tako borili za enak delež vsem božjim otrokom, kakor se je Cerkev v suženjski dobi borila za enako osebno pravico in za odpravo suženjskega družabnega reda?

Bratje! Premislimo podane misli in bodimo eno. Ne cepimo svojih moči in jih ne razsipajm v borbi za osebne vidike in stvari, ki izginjajo iz človeške družbe! Ne tratimo časa v borbi za svet, ki se ruši — in to ne v škodo naroda in človeštva — pridružimo se silam, ki ustvarjajo nov svet, svet, v katerem bo krščanstvo lahko prišlo do polne veljave!

KATOLIŠKI DUHOVNIKI

velikih narodov.

Ta odnos pa nalaga tudi nam dolžnosti do samih sebe in do zaveznikov. Ne zadostuje samo hvaležnost, kajti narodi bodo v novi Evropi, ki jo ustvarjajo zavezniki, uživali le takšno in toliko svobodo kot si jo bodo sami priborili.

Zato je naš odnos do slovenskega naroda in do S. Z. le eden, in to je — visoka aktivnost. Dolžni smo, da storimo vse, kar more in sme storiti mali narod, da opraviči svoj nadaljni obstoj.

Ne več razkosani in sužnji, temveč združeni in svobodni hočemo Slovenci, kot celota doživljati vse socialne gospodarske, kulturne in druge reforme, ki bodo dale svetu novo lice mednarodne sloge in sodelovanja.

Zato pa strnimo svoje vrste okrog O. F., izpolnjujmo točno ukaze in navodila S. N. O. O., izločimo vse, ki jim je oblast in osebna korist več ko svoboda naroda in postavimo svoj narod v vrsto tistih, ki hočejo in smejo živeti in se teh svojih pravic tudi zavedajo. Samo z aktivno borbo proti okupatorjem in z vzpostavitvijo svoje lastne vojske bomo Slovenci doprinesli svoj delež v težki borbi za svobodo.

To smo dolžni sebi, Sovjetski Zvezi in vsem zaveznikom.

